

Beregnet til
Sigmund Seppola

Dokument type
Rapport Konsekvensutredning

Dato
5.7.16

DETALJREGULERING AV NÁLLOVUOHPPI I SKIBOTN KONSEKVENSTREDNING REINDRIFT

NÁLLOVUOHPPI I SKIBOTN KONSEKVENSTREDNING REINDRIFT

Revisjon -
Dato 5.7.16
Utført av Jenny Mikalsen
Kontrollert av Maren Thorstensen
Godkjent av Jenny Mikalsen
Beskrivelse Rapport

Ref. 1350014359

Rambøll
Besøksadr.: Grønnegata 65
Postboks 117, 9252 Tromsø
N-9008 Tromsø
T +47 77 75 20 00
www.ramboll.no

INNHOILDSFORTEGNELSE

1.	SAMMENDRAG	1
2.	INNLEDNING	2
2.1	Bakgrunn	2
2.2	Formål	2
2.3	Lokalisering	2
2.4	Planprogrammet	3
2.5	Planavgrensning	3
3.	METODE	3
3.1	Datagrunnlag	3
3.2	Konsekvensutredning reindrift	4
3.3	Samla belastning (kumulative effekter)	5
4.	BESKRIVELSE AV UTBYGGINGSPLANENE	6
4.1	Kommuneplanens arealdel	6
4.2	Beskrivelse av planområdet og arealbruk	7
4.3	0-alternativet	8
5.	NATURGITTE FORHOLD	8
5.1	Topografi	8
5.2	Klima	8
5.3	Grunnforhold	9
5.4	Vegetasjon	9
6.	BASSEVUOVDI /HELLIGSKOGEN REINBEITEDISTRIKT	11
6.1	Fakta om distriktet	11
6.2	Reinbeiter	11
6.2.1	Vår	11
6.2.2	Sommer	12
6.2.3	Høst	12
6.2.4	Vinter	13
7.	SAMLA BELASTNINGER	14
7.1	Inngrepsfrie naturområder	14
7.2	Samla konsekvenser	14
8.	VERDI, OMFANG OG KONSEKVENNS	15
8.1	Verdivurdering planforslag	15
8.2	Omfang og konsekvens av 0-alternativet	15
8.3	Omfang og konsekvens av planforslag	16
8.4	Usikkerhet	17
9.	AVBØTENDE OG KOMPENSERENDE TILTAK	17
10.	KILDER	18
10.1	Nettbaserte kilder	18
10.2	Skriftlige kilder	18
10.3	Muntlige kilder	18

FIGUROVERSIKT

Figur 1: Oversiktsbilde, Nálluvuohppi, Skibotn i Storfjord kommune.....	2
Figur 2: Planavgrensning juni 2016	3
Figur 3: Kriterier for verdisetting av områder som brukes til reindrift (utdrag av håndbok V712)	4
Figur 4: Tredelt skala for eksempelangivelse av verdi	4
Figur 5: Femdelt skala med eksempelangivelse av omfang	4
Figur 6: Konsekvensvifte (Statens vegvesens håndbok V712)	5
Figur 7: Utsnitt av kommuneplanens arealdel 2007-2019 (grønt – LNF område, Lyseblått-framtidig erverv/næring, lilla- masseuttak, orange – eks fritidsbebyggelse, lysorange – framtidig fritidsbebyggelse). Planområdet markert med rød sirkel.....	6
Figur 8: Kommuneplanens arealdel 2015-2027, avsetter til næringsbebyggelse (lilla), fritids- og turistformål (grått) kombinerte- anleggs- og bebyggelsesformål (gul-hvit skravur) og eksisterende fritidsbebyggelse.....	7
Figur 9: Utsikt fra deponiet på eiendommen mot Lyngsalpene og Lyngenfjorden.....	8
Figur 10: Kart over løsmasser i nedre del av Skibotndalen (NGU)	9
Figur 11: Bonitet i planområdet, ut fra AR50 (kilden.nibio.no).....	10
Figur 12: Vegetasjon av furu, mose og tyttebærlyng i planområdet.....	10
Figur 13: Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt, planområdet markert med rødt.....	11
Figur 14: Fjellsiden under Falsnesfjellet, sett fra deponiet i planområdet.....	12
Figur 15: Utsnittet viser reinbeitedistriktet med vinterbeite (blått), vårbeite (grønn), flyttelei (gul), oppsamlingsplass (orange) og trekkveger (svarte streker) (kilden.nibio.no). Planområdet markert med rødt	13
Figur 16: Snødybder 1.mai i 2015, 2014 og 2013. Grønn er bar mark, mens lys blå til mørk blå er snødybde fra mindre til mere snø (senorge.no).....	13
Figur 17: Inngrepsfrie naturområder (INON) i Falsnes og Skibotndalen, Nálluvuohppi markert med rødt (kilde: miljødirektoratet)	14
Figur 18: Konsekvensvifte som viser middels til stor negativ konsekvens	17

1. SAMMENDRAG

Bakgrunn og formål

På oppdrag fra Sigmund Seppola har Rambøll utført konsekvensutredning av temaet reindrift i forbindelse med detaljregulering av fritids- og turistformål på Nallovuohppi i Skibotn, Storfjord kommune.

Datagrunnlag

Vegvesenets håndbok V712 er benyttet som metode for konsekvensutredningen. Det er utført innsamling av eksisterende data, befaring, intervju, verdivurdering, omfangsvurdering og konsekvensutredning. Geografisk er arbeidet avgrenset av et definert planområde med et influensområde som kan bli indirekte berørt, og disse til sammen utgjør utredningsområdet.

Beskrivelse

I utredningen beskrives utbyggingsplanene, naturgitte forhold, reinbeitedistriktet og reindrifas bruk av området gjennom året.

Verdivurdering

Området ved Nallovuohppi rundt Falsnesfjellet er beiteområde hvor reinen trekker rundt, og er særlig viktig når det er vanskelige snøforhold lengre inne på fjellet. Dette er årstidsbeiter som brukes hvert år, men som ikke er minimumsbeiter. Falsnesområdet har middels næringsproduksjon og middels bruksfrekvens. Området er viktig for reinbeitedistriktet og vil ut fra kriteriene ha middels verdi.

Konsekvenser

Tiltaket fører til arealbeslag og forstyrrelse i et helårlig beiteområde for Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistriktet. Omfanget er vurdert å være svært (stort) negativt. Samlet er konsekvensen vurdert å være middels til stor negativ konsekvens. Det angis avbøtende tiltak som kan kompensere noe for ulemper av anlegg og forventet aktivitet i forbindelse med reiselivsplanleggingen.

2. INNLEDNING

2.1 Bakgrunn

Sigmund Seppola ønsker å regulere et reiselivsanlegg på Nállovuohppi i Skibotn. Reiselivsanlegget ønskes etablert på eiendommen 46/3, på oversiden av E6 mot Falsnesfjellet. Tiltakshaver har jobbet i flere år med realisering av et reiselivsanlegg i dette området, men har av ulike årsaker ikke kommet videre med planen. Ved revisjon av kommuneplanens arealdel er reiselivsbygget foreslått innarbeidet. Det er fastsatt planprogram for detaljregulering av Nállovuohppi, der det er krav om at reindriftsinteressene skal utredes. Seppola har engasjert Rambøll til å utføre reindriftsutredningen.

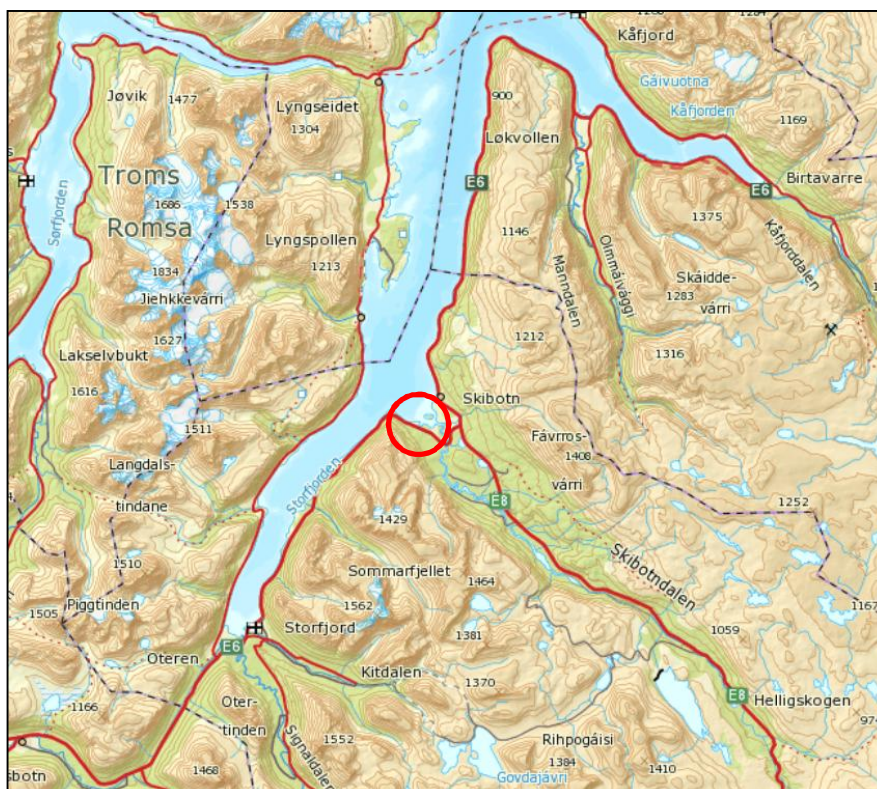
Skibotn hører til Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt som har hatt beiterett i Skibotndalen fra 1960-tallet og har hatt helårs beiter i Storfjord og Gáivuotna/Kåfjord kommuner siden 1990-tallet. Skibotndalen har vært og er, et attraktivt område for friluftsliv og turisme, hvor mange ulike planer og utbyggingstiltak har vært drøftet og også realisert opp gjennom årene.

2.2 Formål

Hensikten med planen er å legge til rette for næringsvirksomhet basert på reiseliv og naturoplevelser.

2.3 Lokalisering

Nállovuohppi ligger like ved E6 og nær E8 som går gjennom Skibotndalen til Finland. Lokaliseringen er nordvendt i et forholdsvis ubebygget område. På eiendommen ligger et tidligere masseuttak som de siste år er brukt til massedeponi for Statens vegvesen. Deponiet er utvidet noe og tunnelmasser fra Nordnesfjellet er per i dag en markant del av planområdet. En naboeiendom på Nállovuohppi har i mange år vært brukt som utsalgssted for duoddji (samisk håndverk).

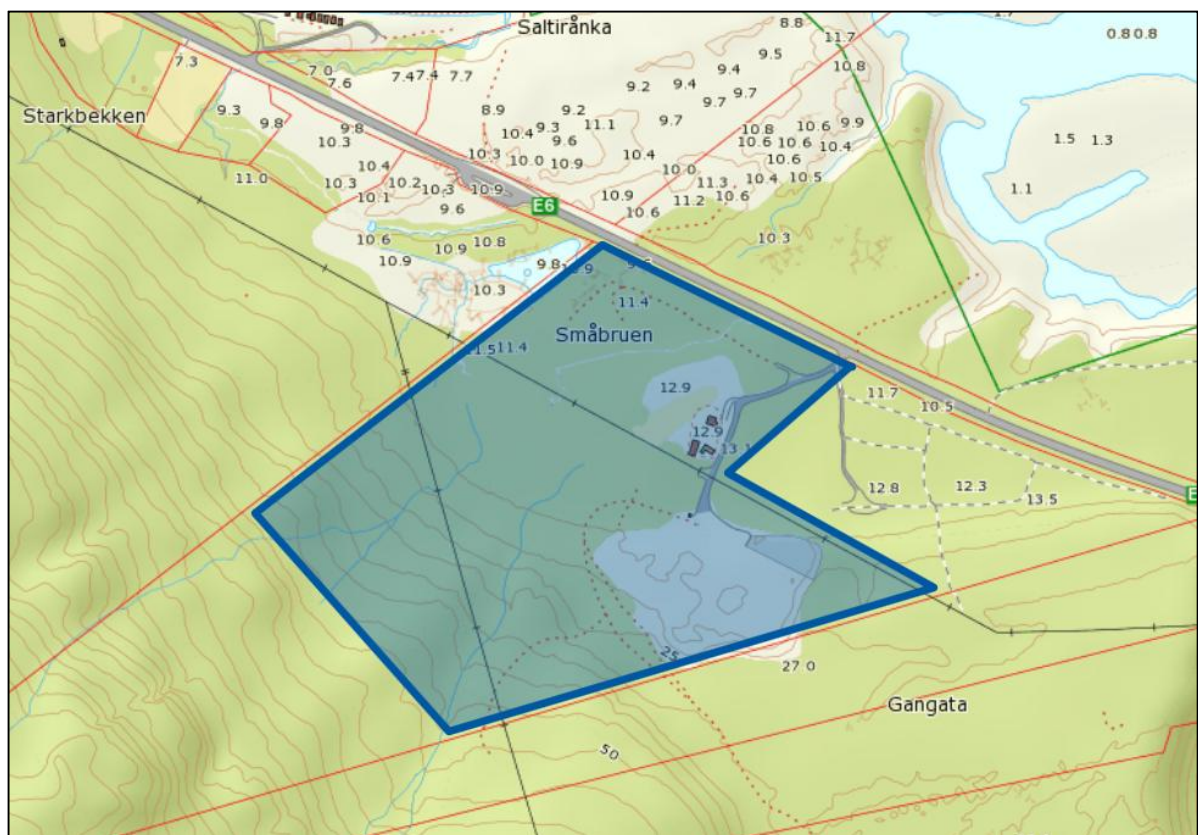
Figur 1: Oversiktsbilde, Nállovuohppi, Skibotn i Storfjord kommune

2.4 Planprogrammet

AR-Ing AS har utarbeidet planprogram for «Nállevuohppi reiselivsområde» for Sigmund og Juha Seppola. Det ble varslet oppstart av arbeidet og planprogrammet var på offentlig ettersyn våren/sommeren 2015. Planprogrammet lister opp flere utredningstema, men reindrift var ikke et av disse. Fylkesmannen ga uttalelse til planprogrammet 11.juni 2015 og påpekte at reindrift må utredes i forbindelse med planarbeidet. Planprogrammet ble fastsatt av Storfjord kommune i august 2015.

2.5 Planavgrensning

Planområdet avgrenses av E6 i nordøst, annen privat eiendom i sør, kotehøyde ca. 50 i sør vest og naboeiendom i nordvest. Influensområdet vil være området rund som påvirkes av utbyggingen. For reindrift betyr dette at hele fjellsiden ovenfor anlegget vil være influensområde.

Figur 2: Planavgrensning juni 2016

3. METODE

3.1 Datagrunnlag

Reindrifutredningen er utført i dialog med Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt. Det ble avholdt befaring med tiltakshaver 22.juni 2016, og lederen for reinbeitedistriktet var på befaring sammen med tiltakshaver i samme område 16. juni 2016. Befaringen ga en oversikt over området, terrenget og vegetasjonen på eiendommen. Gjennom telefonmøte 24. juni 2016 er nærmere beskrivelse av drifta og bruken av planområdet kommet fram. Utredningen er supplert med informasjon om andre prosjekter som planlegges og utredes i Skibotnområdet.

Det er innhentet data om reinbeitedistriktet fra reindrifforvaltningens nettsider, der særlig arealbrukskartene har vært sentrale (kilden.nibio.no og fylkesmannen.no). Dette er supplert med data fra ressursregnskapet og konsekvensutredninger som er utarbeidet for distriktet tidligere.

Datagrunnlaget vurderes som godt, særlig siden reindriffta har bidratt med beskrivelser og vurderinger.

3.2 Konsekvensutredning reindrift

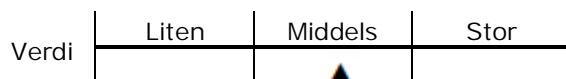
Metodikken for vurderinger av konsekvenser tar utgangspunkt i Statens Vegvesens håndbok V712 (2014) – Konsekvensanalyser, kapitlet om konsekvenser for naturressurser. Vi gjør vurderinger av verdi, omfang og konsekvens og foreslår avbøtende tiltak der det er mulig.

Med verddivurdering menes en vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø er. Det er gjort verddivurderinger av de områder som inngår i plan-/influensområdet. Verdien er beskrevet med tekst, og i tillegg angitt på en tredelt, flytende skala: liten – middels – stor. Se også tabell under.

Reindrift	Liten verdi	Middels verdi	Stor verdi
	Reindrift med lav bruksfrekvens. Reindrifftsområder med vanskelig tilgjengelighet.	Reindrifftsområder med middels næringsproduksjon. Reindrifftsområder med middels bruksfrekvens. Årstidsbeiter som brukes fast hvert år, men som ikke er minimumsbeiter.	Reindrifftsområder med høy næringsproduksjon. Reindrifftsområder med høy bruksfrekvens. Beiteressurs som det er mangel på i et område (området er minimumsbeite). Kalvingsland, parringsland. Minimumsbeiter i distriktet. Flytt- og trekkleier. Samlingsområder.

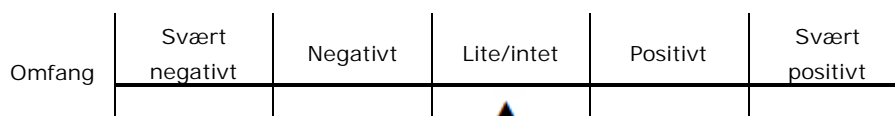
Figur 3: Kriterier for verdisseting av områder som brukes til reindrift (utdrag av håndbok V712)

Verdien blir fastsatt langs en skala fra liten verdi til stor verdi

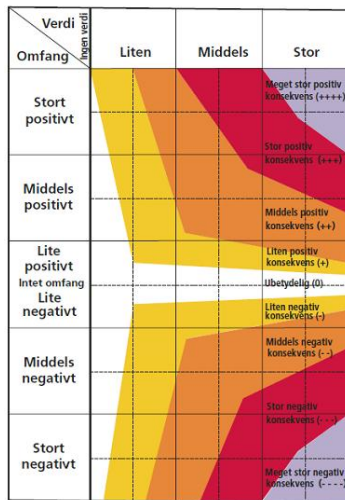
Figur 4: Tredelt skala for eksempelangivelse av verdi

Omfang vurderes på en skala på fem, fra stort, middels og lite/intet negativt, til middels og stort positivt. Omfangsvurderingen viser i hvilken grad et tiltak vil påvirke et område. Konsekvens fremkommer ved å sammenholde verddivurderingen med omfangsvurderingen. Konsekvens er beskrevet og vurdert ut fra mulige virkninger for reindriffta og i hvilken grad ressursgrunnlaget for reindrift blir svekket hvis tiltaket realiseres.

Figur 5: Femdelt skala med eksempelangivelse av omfang

Med konsekvenser menes de fordeler og ulemper tiltaket vil medføre i forhold til referansealternativet (Alternativ 0). Konsekvensen framkommer ved å sammenholde et områdes verdi med omfangsvurderingen. Konkret gjøres dette ved å benytte «konsekvensvifta» i figuren under.

Figur 6: Konsekvensvifta (Statens vegvesens håndbok V712)

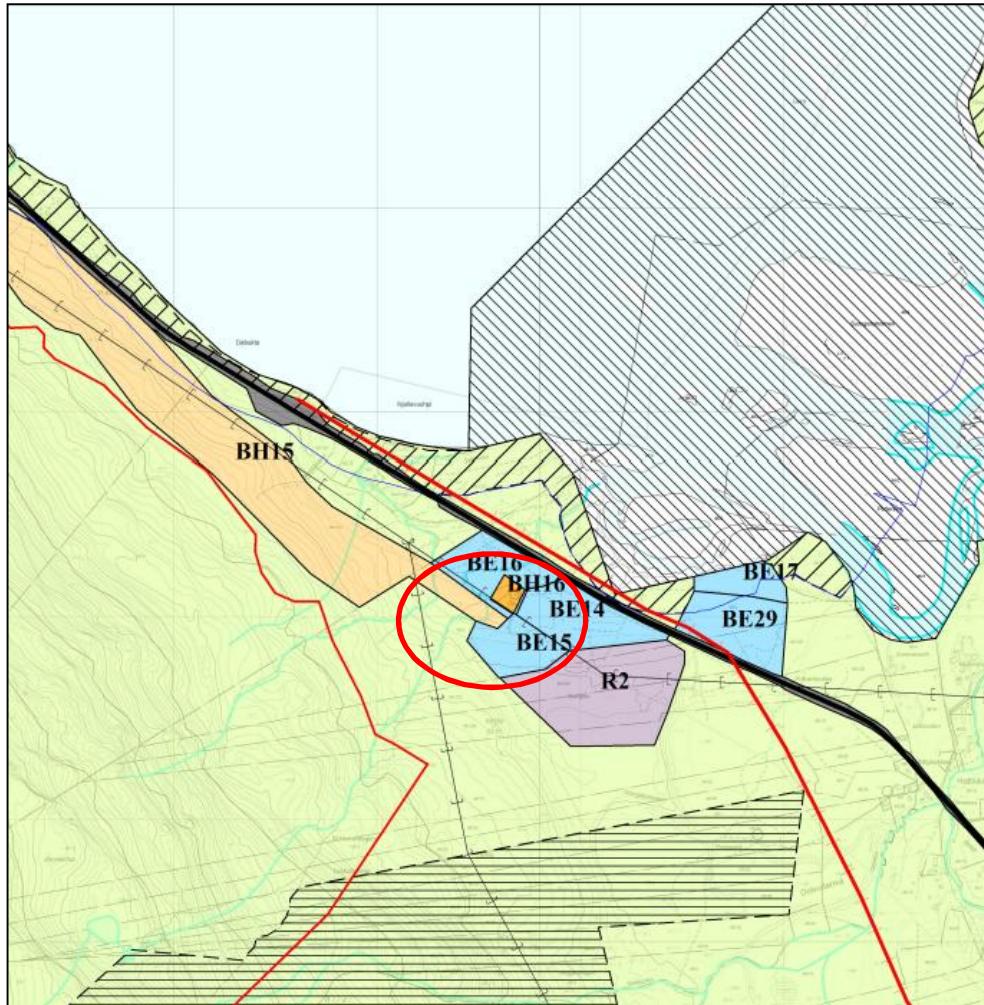
3.3 Samla belastning (kumulative effekter)

Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes. Samla belastning er en vurdering av konsekvensene for reindrifta av dette tiltaket og inngrep som har berørt distriktet de senere år, i tillegg til inngrep som er planlagt framtidig. Samla belastning gis her en overordnet vurdering.

4. BESKRIVELSE AV UTBYGGINGSPLANENE

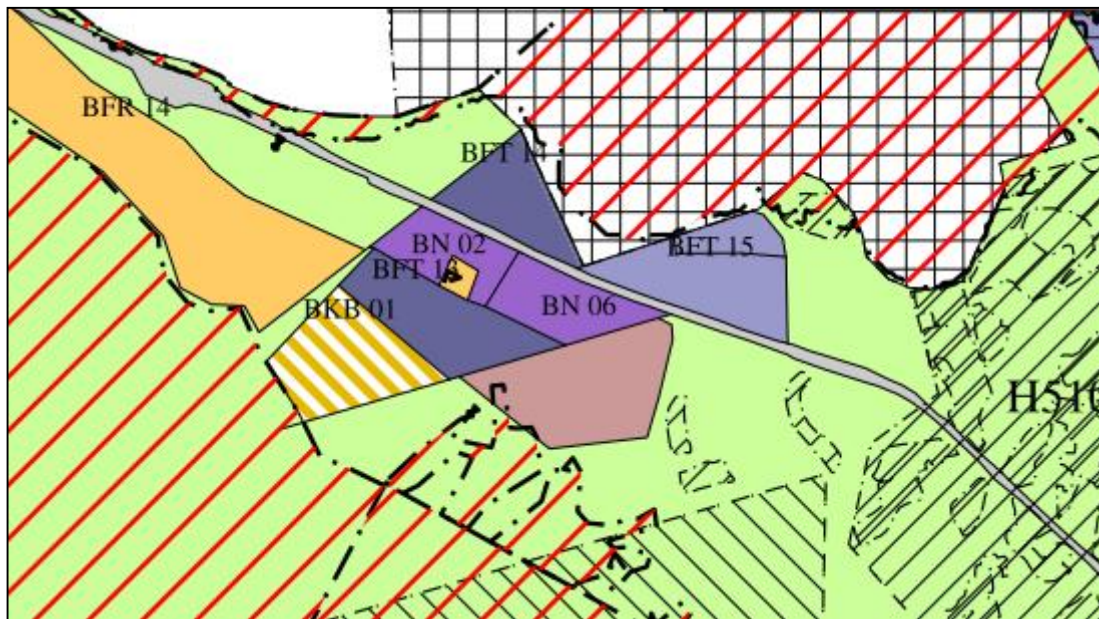
4.1 Kommuneplanens arealdel

I gjeldende kommuneplanens arealdel (2007-2019) er eiendommen 46/3 satt av til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF område), framtidig erverv/næring, eksisterende og framtidig fritidsbebyggelse (se figur 7).

Figur 7: Utsnitt av kommuneplanens arealdel 2007-2019 (grønt – LNF område, Lyseblått-framtidig erverv/næring, lilla- masseuttak, orange – eks fritidsbebyggelse, lysorange – framtidig fritidsbebyggelse). Planområdet markert med rød sirkel.

I nylig vedtatt kommuneplanens arealdel (22.06.16), er området avsatt til næringsbebyggelse, fritids- og turistformål, kombinert anleggs- og bebyggelsesformål og eksisterende fritidsbebyggelse. Planforslaget for reiselivsbygg Nállovuohppi er dermed i tråd med kommuneplanens arealdel.

Figur 8: Kommuneplanens arealdel 2015-2027, avsetter til næringsbebyggelse (lilla), fritids- og turistformål (grått) kombinerte- anleggs- og bebyggelsesformål (gul-hvit skravur) og eksisterende fritidsbebyggelse.

4.2 Beskrivelse av planområdet og arealbruk

Planområdet rundt ligger på den flate strekningen mellom Skibotnelva og Falsnesodden, i skrånende terreng opp mot Falsnesfjellet. Eiendommen 46/3 ligger både ovenfor og nedenfor E6, mens planforslaget omhandler deler av eiendommen ovenfor veg. Terreng er skogkledt med furu og bjørk, og lyngdekke på bakken. To bekker følger fjellet ned gjennom planområdet. På eiendommen ligger et tidligere masseuttak som er brukt til massedeponi for Statens vegvesen og som er utvidet i den forbindelse. Tunnelmasser fra Nordnesfjellet er per i dag en dominerende del av planområdet, og vil selv om massene flyttes gi et massivt uttrykk. Atkomsten fra E6 brukes også av fritidseiendommen som er etablert i området. To kraftlinjer krysser eiendommen.

Området tenkes brukt til fritids- og turistformål med utleiehytter, caravanoppstilling, galleri, utsiktsplass og aktivitetsområde. Eksisterende deponiområde skal delvis gjøres om til byggeområde og delvis tilsåes og etableres som friområde. Planforslaget vil inneholde en detaljert utforming av området som viser plassering av blant annet atkomstveg, utleiehytter (ca. 10 dekar), caravanoppstilling ca. 50 dekar, fellesareal, friområder og lekeplass.

Det planlagte reiselivsanlegget vil være i bruk hele året. Aktiviteten i fjellområdet ovenfor anlegget vil sansynligvis variere mellom vinter- og barmarkssesong. Høyeste punkt på Falsnesfjellet ligger på 1157 moh. I perioder på vinteren vil det være skredfare forbundet med å ferdes i fjellet. Samtidig er bratte fjell tatt mer i bruk til skigåing og skikjøring. Lite snø gjør denne side av Falsnes lite attraktivt til skikjøring.

Figur 9: Utsikt fra deponiet på eiendommen mot Lyngsalpene og Lyngenfjorden

4.3 0-alternativet

0-alternativet viser til dagens situasjon og framtidig situasjon dersom gjeldende planer gjennomføres. Kommuneplanens arealdel har avsatt til næring og fritidsbebyggelse i nedre del av planområdet. Det kan medføre at det med tiden etableres bebyggelse, om ikke dette tiltaket blir gjennomført. Vi tar utgangspunkt i at 0-alternativet vil være eksisterende situasjon med deponi, en fritidsbolig og skog. 0-alternativet benyttes som sammenligningsgrunnlag ved konsekvensutredning av tiltaket.

5. NATURGITTE FORHOLD

5.1 Topografi

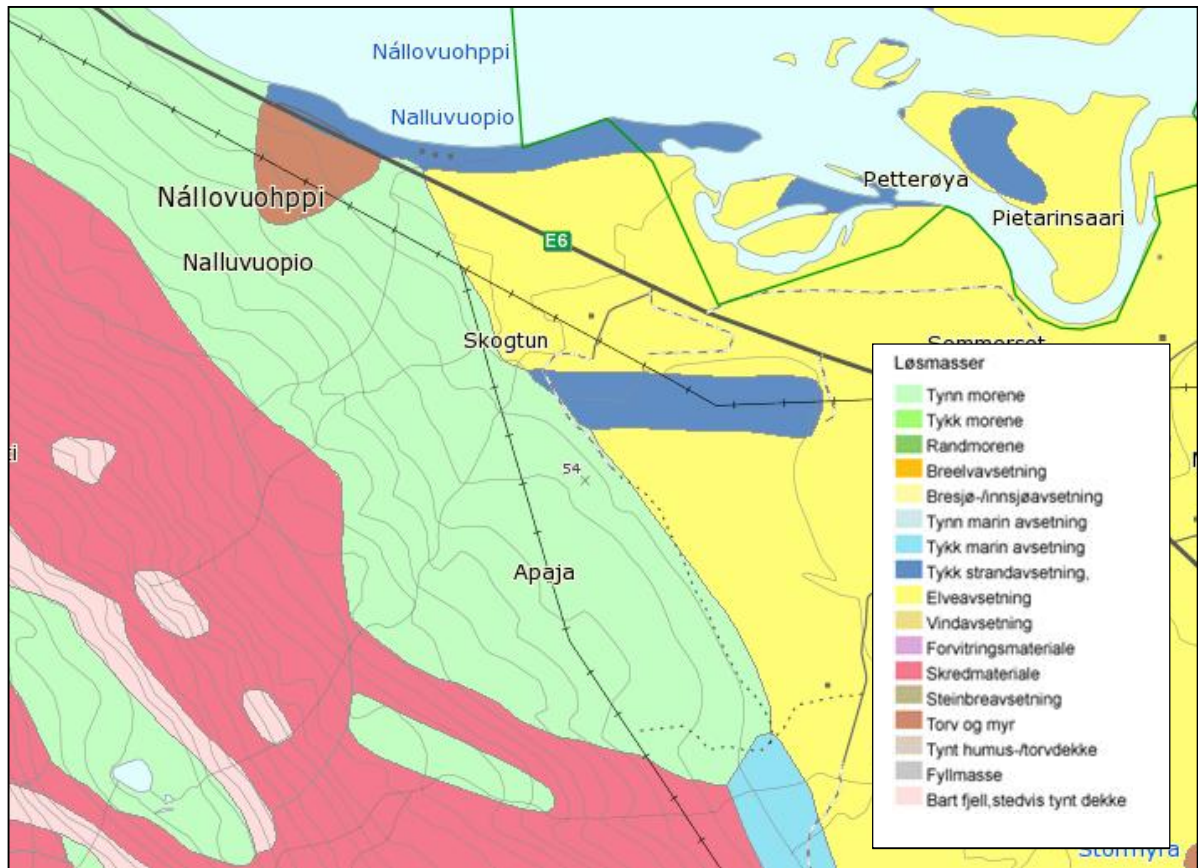
Skibotn ligger ved utløpet av Skibotnelva i Skibotndalen. Det er en bred U-dal som munner ut i Storfjorden i nordvest med Daltinden/Gellavarri i synsranden. Hovedretningen i Skibotndalen går fra nordvest til sørøst, og lengden er omlag to mil. Fjellsidene er karakteristiske, og reiser seg bratt og har mange store flåg, og bratte fjellsider med lite eller ingen vegetasjon, men med mer eller mindre sammenhengende rasmark og ur. Terrenget er brattere ut mot Falsnesfjellet, som fremstår som en tydelig rygg i landskapet.

5.2 Klima

Skibotndalen ligger i regnskyggen av Lyngsalpene og har lite nedbør, med kun 300 mm nedbør på årsbasis. I juli ligger normalen på 13,5 grader, så Skibotn er også et av de varmeste stedene i Troms. Mindre nedbør gir mindre utvasking av næringsalter til planteproduksjon.

5.3 Grunnforhold

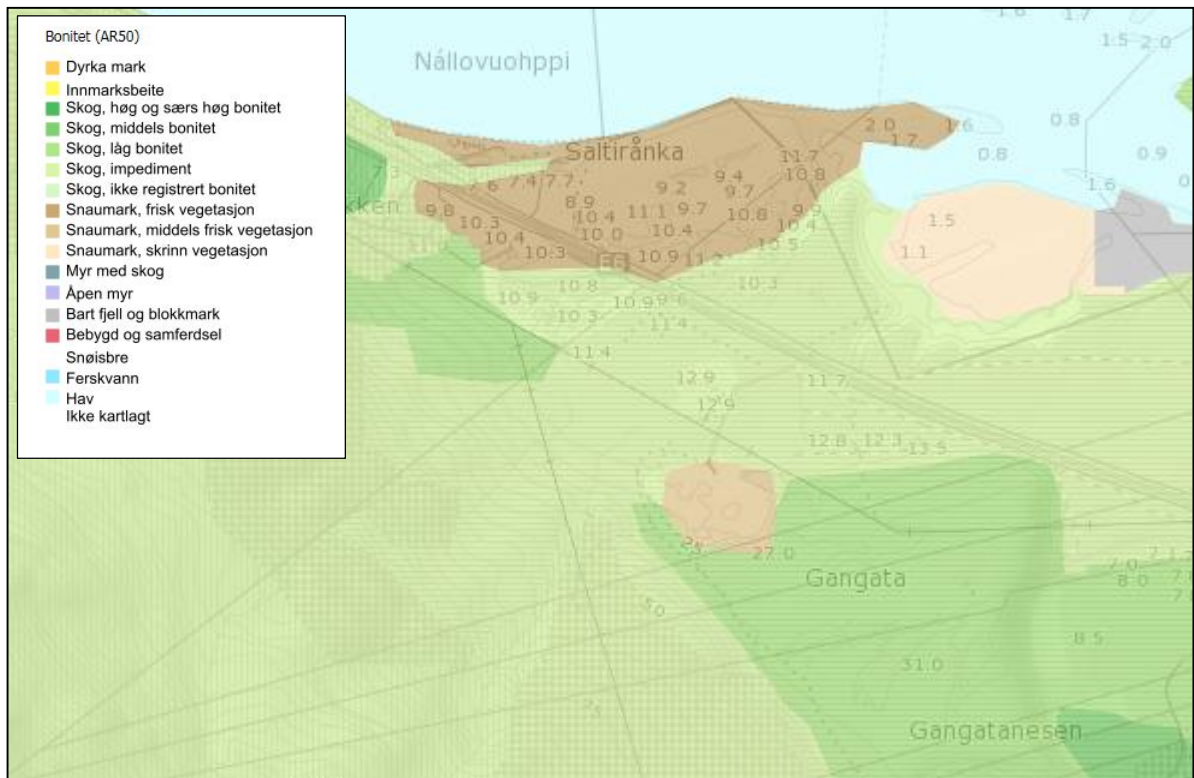
Løsmassene i influensområdet er av stor betydning. De dekker over berggrunnen og er hovedsakelig elveavsetning i planområdet. Disse drenerer godt, og kan være fattige på mineraler. Dette skaper tørre og basefattige forhold for plantene. For øvrig er løsmassene tynn morene, tykk strandavsetning, mens det er bart fjell og skredmateriale høyere opp.

Figur 10: Kart over løsmasser i nedre del av Skibotndalen (NGU)

5.4 Vegetasjon

Vegetasjonen i området består furuskog, bjørkeskog og blandingsskog av bjørk og furu. Bakkevegetasjonen er hovedsakelig bærlyng med dominans av tyttebær og litt innslag av krekling. Furumose og etasjemose er også fast innslag i bunnen. Det forekommer i tillegg litt blåbær og blokkebær.

Figur 11: Bonitet i planområdet, ut fra AR50 (kilden.nibio.no)

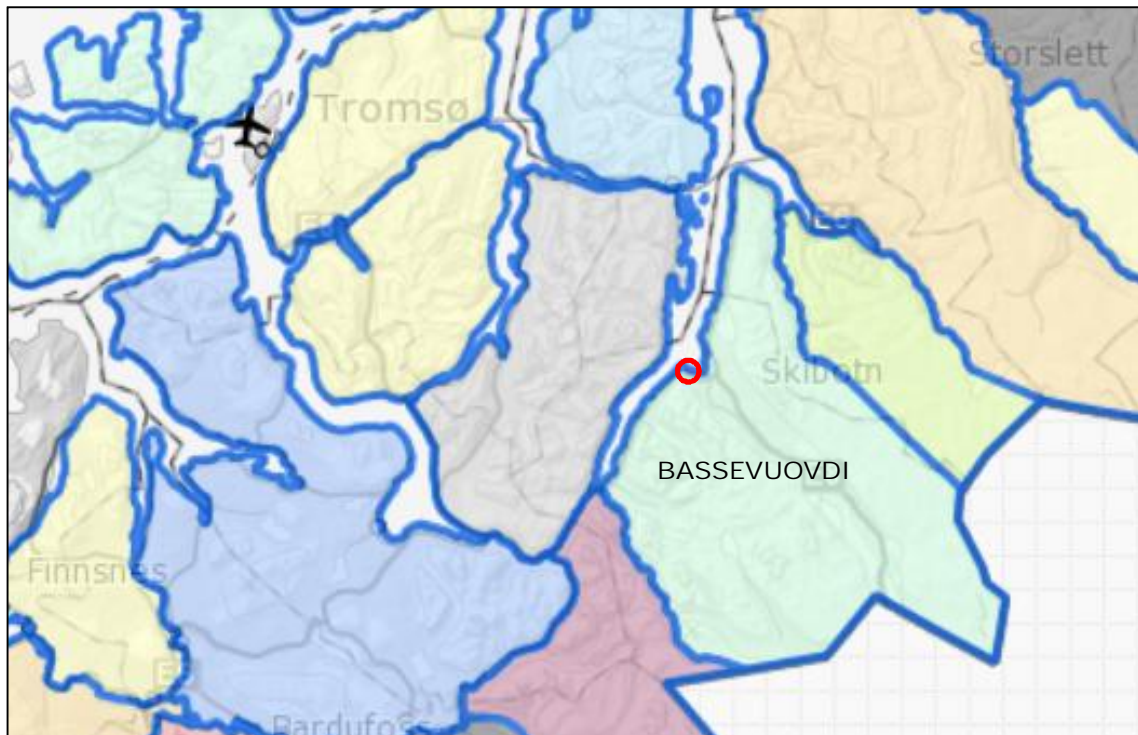

Figur 12: Vegetasjon av furu, mose og tyttebærlyng i planområdet

6. BASSEVUOVDI /HELLIGSKOGEN REINBEITEDISTRIKT

6.1 Fakta om distriktet

Reinbeitedistrikt 24 Bassevuovdi/Helligskogen grenser til Sverige og Finland, og har helårs reinbeiter i Storfjord og Kåfjord kommuner (figur 13). Det betyr at reinen beveger seg innenfor distriktsgrensene hele året og har ikke lange forflyttinger mellom de ulike årstidsbeitene. Distriktet har i følge ressursregnskapet 2012/2013 (utgitt 2014), 7 sidaandeler med 20 personer tilknyttet sidaandelene. På utredningstidspunktet er det i følge reinbeitedistriktet, 8 sidaandeler, hvorav 6 er aktive. Maksimalt reintall er satt til 2105 dyr, der 20 % er okse, 50 % simle og 30 % er kalv. Tapsprosent for både kalv og voksne dyr ligger på omkring 25 %, der tapsårsak oppgis hovedsakelig å være fredede rovdyr (Ressursregnskapet 2012/2013).

Figur 13: Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt, planområdet markert med rødt

6.2 Reinbeiter

I reindriftskartene på nett er det lagt inn informasjon om årstidsbeiter for reinbeitedistriktet. Kartene viser at oksevårbeitet er på vestsida av Skibotndalen og inn mot Gálggojávri. Vårbeite med kalvingsland for simlene er registrert på østsiden av dalen, fra E6 og området rundt Ruohttuvárri, til grensa mot Finland. Sommerbeitet har utstrekning i fjellområdet på vestsida av dalen og i fjellområdet på hele østsiden av dalen, mot Nordnes og Kåfjorddalen. Høstbeitet ligger i de indre delene av Skibotndalen, nærmere grenseområdet på begge sider av dalen, mens høstvinterbeitet er markert i fjellområdet mellom Skibotndalen og Signaldalen, og helt inn mot grensa i øst. Vinterbeitene er i hovedsak på østsida av Skibotndalen fra Nordnes og Guolasjávri til grenseområdet (kilden.nibio.no).

6.2.1 Vår

Reinen søker til geografiske områder der de er vant til å beite. Bassevuovdi skiller ikke simle og okse fra hverandre i flokken. De går sammen, men skiller naturlig lag i kalvingstida. Simler til mere uforstyrrete kalvingsområder, mens oksene søker til andre barmarksområder. Oksene er oftest roligere og tåler mer forstyrrelse uten å bli skremt. Om vinteren bruker reinen av det overskuddslageret som er opparbeidet gjennom sommeren. Det er derfor viktig at vårbeiter og kalvingsland er tilgjengelig og har minst mulig av annen aktivitet, slik at reinen får tatt til seg

næring for vekst og kalving. Lavereliggende områder blir tidligst bart og reinen søker naturlig og årviss til disse arealene. Barflekker med skrin vegetasjon er viktige beiter, mens snøen fortsatt kan ligge dyp i fjellet tidlig i mai.

Om våren er reiene ute og observerer flokken, følger med på kalving og gjeter flokken innenfor distriktsgrensene. Vedlikehold og reparasjon av gjerder er en del av gjøremålene.

6.2.2 Sommer

I sommerperioden blir reinens arealbruk i hovedsak styrt av været og insektsbelastning. På stille og varmere dager vil reinen trekke opp i høyden til luftingsplasser, ofte på snøfonner der de unngår insekter. Når det blir kjøligere, og om natta, vil reinen flytte seg ned til urterike dal- og luser. På kjølige dager om sommeren vil reinen beite lavere i terrenget. Reinen er altså avhengig av både lavereliggende områder med rike beiter og høyereliggende lufteområder om sommeren. Samtidig er reinen i distriktet forholdsvis sky, og unngår områder med forstyrrelse og menneskelig aktivitet. I midten av juli når kalvene er blitt litt større er det merking av kalv i egne merkegjerder ved Govdajávri og Rovvejohka.

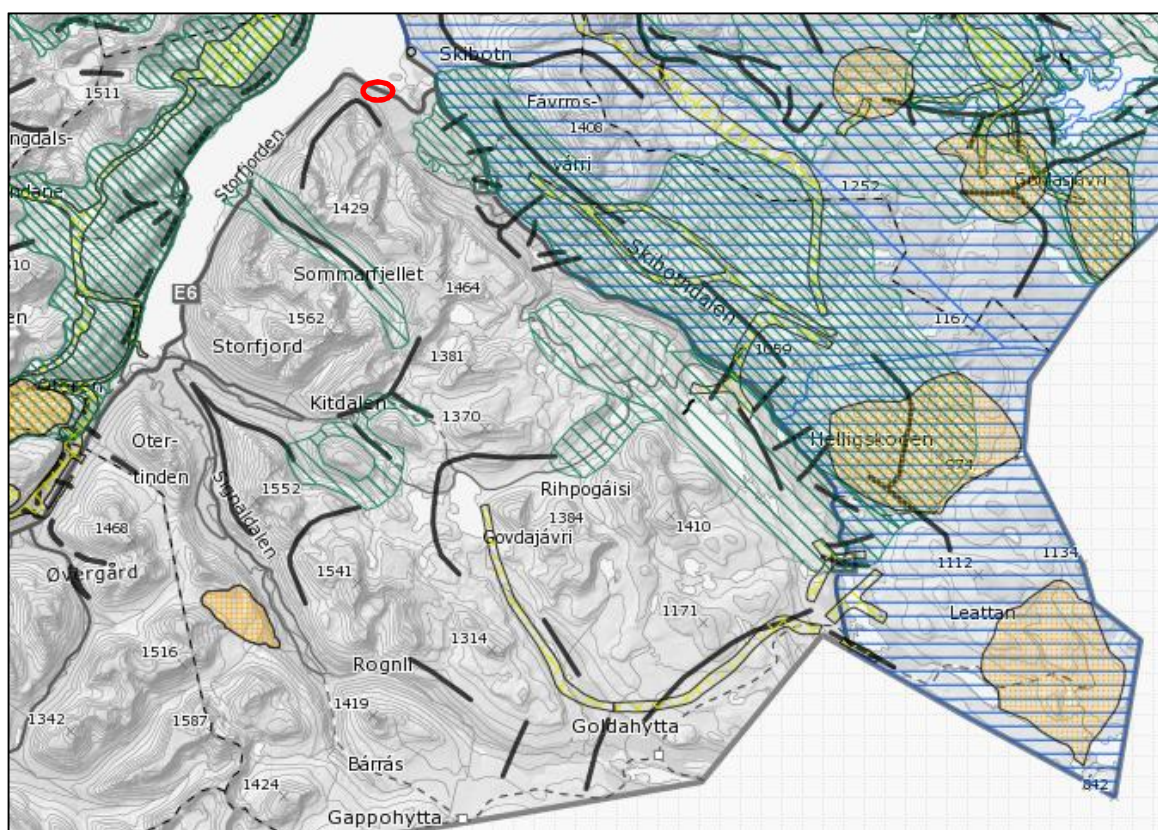
Falsnesfjellet er et bratt fjellområde og er periodevis benyttet til beite. Reinen trekker rundt Falsnesfjellet under de bratteste og ulendte områdene, den trekker langs Elsdalen og over Skibotnelva. Skogsområder er også viktig beiter fordi der er mye gress og løv som reinen beiter, og særlig sopp som reinen spiser. I området under Falsnesfjellet er det forholdsvis tett skog av furu og bjørk.

Figur 14: Fjellsiden under Falsnesfjellet, sett fra deponiet i planområdet.

6.2.3 Høst

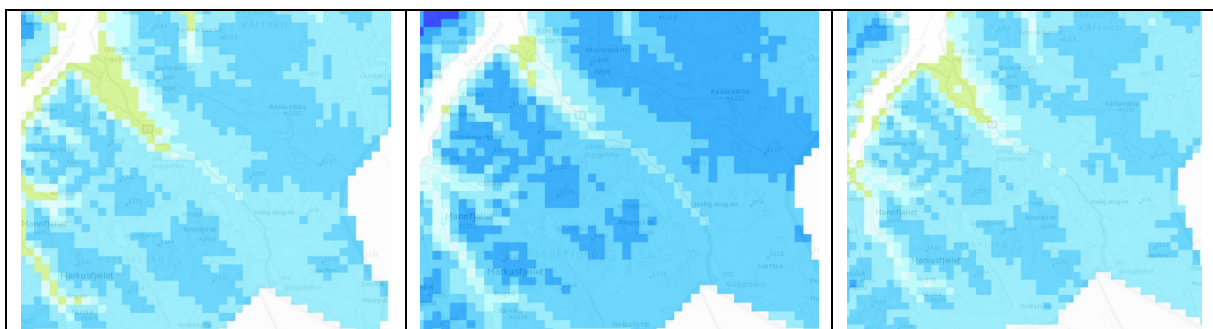
På høsten vil flokken tas inn i gjerde ved Golda eller Govdajávri for merking av kalvene som ikke er merket tidligere. I september foregår slakting, i perioden før eller etter brunst. Slakting til privat bruk gjøres i september, mens hovedslaktingen for salg gjøres i perioden september til november. I oktober flytter Lakseldalen reinbeitedistrikt forbi Galggojávri til vinterbeitet i Kautokeino. Bassevuovdi distriktet må tilpasse sin drift i forhold til det.

Figur 15: Utsnittet viser reinbeitedistriktet med vinterbeite (blått), vårbeite (grønn), flyttelei (gul), oppsamlingsplass (orange) og trekkveger (svarte streker) (kilden.nibio.no). Planområdet markert med rødt

6.2.4 Vinter

På vinteren beiter reinen vanligvis nærmere finskegrensa. Ved mildvær med påfølgende kulde blir snøen til skare og is og kan gi «låste beiter». Det er et klimafenomen som har skjedd oftere de siste årene. Da trekker eller flyttes reinen lavere ned i terrenget der snøforholdene er bedre. Ved Falsnes og nærmere fjorden legger det seg mindre snø og området blir tidligere snøfritt. I år med dårlige beiter lengere inn på fjellet, kan slike områder være helt avgjørende for flokken. På vårvinteren trekker reinen ofte selv, eller flyttes fysisk til Falsnes. Da slippes reinen ut ved Nállovuohppi og trekker opp og rundt fjellet derfra. Det er særlig okserein og fjorårskalv som beiter der. Kart over snødybder (figur 16) viser at de nedre dalområdene er tidligst bart, og derfor er helt sentrale for et distrikt som ikke flytter til kysten om våren. Reinen krysser også E6 og trekker ned til sjøen for beite av saltholdige planer. Risikoen ved beite i dalen er faren for rovdyr, som er årsak til flest tap. I uoversiktlig terreng blir dyra lettere offer for gaupe, jerv eller ørn. Men også påkjørsler skjer årlig på E8 i Skibotndalen.

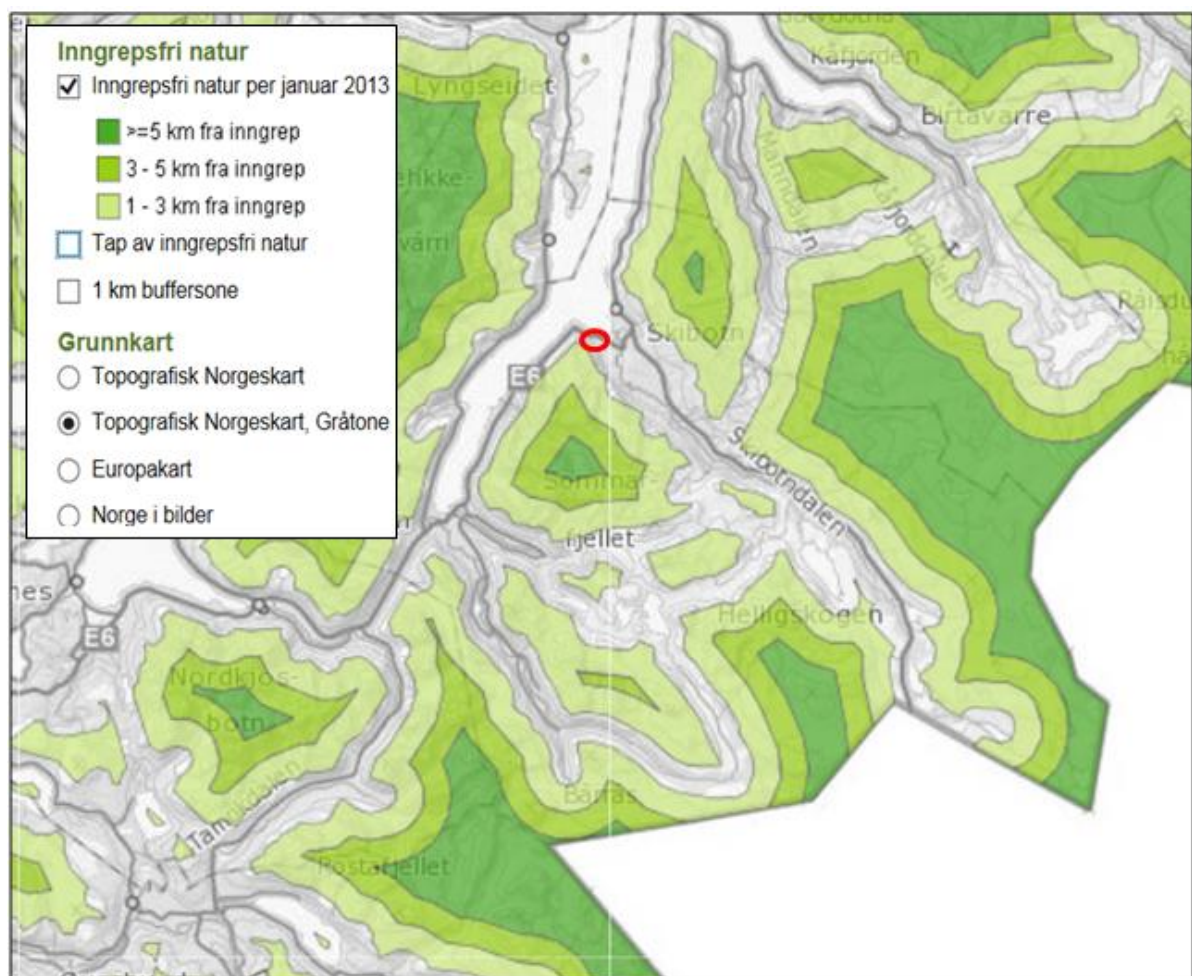
Figur 16: Snødybder 1.mai i 2015, 2014 og 2013. Grønn er bar mark, mens lys blå til mørk blå er snødybde fra mindre til mere snø (senorge.no).

7. SAMLA BELASTNINGER

7.1 Inngrepsfrie naturområder

Inngrepsfrie naturområder i Norge illustrerer tap av naturområder og dermed også beitemark. Figur 17 viser deler av Storfjord og Kåfjord i perioden 1988 til 2013, med naturområder som er mer enn 5 km fra inngrep (mørkegrønn), 3-5 km fra inngrep (grønn) og 1-3 km fra inngrep (lysegrønn). De hvite/grå områdene på kartet er også i hovedsak naturområder, men er inngrepsnære områder som er nærmere tyngre tekniske inngrep enn 1 km. Tyngre tekniske inngrep defineres for eksempel som offentlige veger og traktorveger over 50 m, kraftlinjer, dammer og regulerte elver (Miljødirektoratet.no).

Ut fra denne kartleggingen er det hovedsakelig arealer mot Kåfjord i nordøst som ligger mer enn 5 km fra inngrep (mørkegrønn). Også området rundt Falsnesfjellet og Rihpogáisi er mørkegrønne og inngrepsfrie. E8 gjennom Skibotndalen, og kraftutbygging med veger og kraftlinjer, gjør at fjellområdene mellom Skibotndalen og Signaldalen er tapt som inngrepsfrie. Reinbeiting vil kunne foregå i områder med inngrep, men risikoen for forstyrrelse fører til unntakelse fra områder. Flere steder er beitet direkte nedbygd eller avstengt. Utbygging av et turistanlegg ved Nállovuohppi vil utvide byggeområdet og vil kunne redusere inngrepsfri natur noe.

Figur 17: Inngrepsfrie naturområder (INON) i Falsnes og Skibotndalen, Nállovuohppi markert med rødt (kilde: miljødirektoratet)

7.2 Samla konsekvenser

Ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel for Storfjord kommune i 2008, ble det utført egen konsekvensutredning for reindrift (Asplan viak 2008). Utredningen la vekt på de samla

konsekvensene av flere utbyggingstiltak i Skibotndalen og hvordan det gir særlige konsekvenser, med press på tilliggende beiteareal og risiko for reduksjon i vekst. Utredningen viser unnvikelsesområder for eksisterende og planlagte tiltak ut fra type utbygging, med en unnvikelse på 0,5 km² pr nye hytte, og at et felt på 16-30 hytter vil gi unnvikelse i en radius på 1,8 km. Beregningsgrunnlaget er igjen hentet fra Lie, Vistnes og Nellemann (2006) som har vist beregningsfaktorer for unnvikelseeffekter. Eksisterende og planlagte utbygginger reduserer beiteareal.

Skibotndalens sentrale beliggenhet med E8 over til Finland, har ført til mange forslag om utbygginger innen samferdsel og turisme gjennom årene. Kraftutbyggingen i Storfjord har gjort at arealer er demmet ned og at det er bygd veger inn i fjellet. Det har også gjort at isen på Låvkajohka er usikker, slik at trekkveier er blitt sperret. Fritidsbebyggelse ved Halsbakkan, utvidelse av avfallsdeponi, caravanoppstilling og planlagt etablering av forskningsstasjon (Eiscat) i nedre del av dalen, er eksisterende og planlagte tiltak som og medfører arealbeslag. Skibotndalen er et attraktivt område for camping og friluftsliv og aktiviteten med mennesker som ferdes i fjellet har forstyrrende virkning på reinen. Utbygginger som fører til økt bruk av fjellområder langt utover selve reguleringen, påvirker reinens bruk av tradisjonelle beiteområder. Nállovuohppi har ikke vært like attraktivt for utbygging, men det har vært jobbet med reiselivsplaner der gjennom flere år og gjeldende arealdel har avsatt området til fritidsbebyggelse og reiselivsnett.

Utbygging på Falsnes ligger ikke midt i kjerneområdet for reindriften, men er et viktig alternativt beiteareal, særlig om vinteren. Reiselivsnettet vil dermed påvirke reindriften og være et tiltak som samlet sett gir konsekvenser for reindriftnæringen.

8. VERDI , OMFANG OG KONSEKVENNS

8.1 Verdivurdering planforslag

Planlagt utbyggingsområde og arealene rundt Nállovuohppi er et kulturlandskap med gjengrodd beite, blandingsskog og barskog. Markdekket er i hovedsak lyngvegetasjon, brutt opp av bekker med gras og urter som kantvegetasjon og bergknauser i dagen. Landskapet er bratt og flere steder høyre opp mot toppene er det ulendt. Ved befaring av utbyggingsområdene nede i skogen fant vi lite spor av rein, mens elgen hadde synligeteppeveier der. Man kan forvente at reinen trekker høyere oppe i fjellsiden. Som reinbeiter har området middels næringsproduksjon. Falsnesfjellet er ikke «kjerneområde» for reindriften, men brukes årlig til beite, og trekket rundt fjellet er markert på reindriftskartene. Dette er årstidsbeiter som brukes hvert år, men som ikke er minimumsbeiter. Bruksfrekvensen vurderes å være middels og verdien vurderes å være middels.

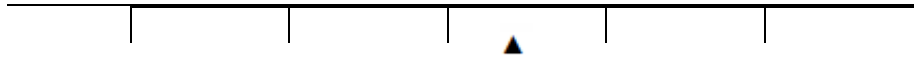
Verdien vurderes å være middels.

8.2 Omfang og konsekvens av 0-alternativet

Alternativ 0 tilsvarer dagens situasjon med eventuell iverksetting av gjeldende planvedtak. Utredningen tar utgangspunkt i at 0-alternativet vil være tilnærmet som i dag og dermed gi lite eller ingen konsekvenser.

Omfang	Svært negativt	Negativt	Lite/intet	Positivt	Svært positivt
--------	----------------	----------	------------	----------	----------------

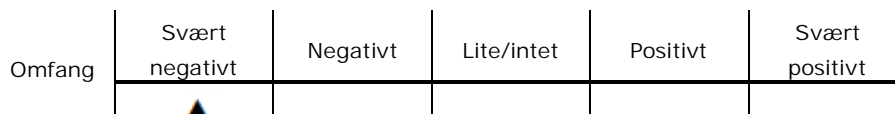

8.3 Omfang og konsekvens av planforslag

Et reiselivsanlegg med ca 8 utleiehytter og oppstillingsplass for 100-200 campingvogner vil ha et stort omfang på Nállvuohppi. Tregrensa ovenfor Nállvuohppi ligger ca. 1 km fra planlagt anlegg i luftlinje, på ca. 400 moh. Aktivitet og turgåing fra fritidsanlegget kan forventes å bli omfattende, og også virke inn på reindriftras trekkvei. Nytt reiselivsanlegg vil virke inn på reinens ferdsel da rein oftest unnviker utbyggingstiltak og menneskelig aktivitet. Unnvikelsen kan være ulik blant annet ut fra hvor sky reinen er, og om det er okserein eller simle. Det er mest okserein og fjorårskalv som bruker området i dag. Oksenrein tåler mer forstyrrelse og vil også kunne trekke tilbake til området etter at en ny situasjon har stabilisert seg. Simlene vil i større grad holde seg unna nye elementer og menneskelig ferdsel i utmarka. Det er usikkert om reinen vil unngå området totalt, eller om den fortsatt vil trekke forbi i fjellsiden. Det er mulig at okserein fortsatt vil trekke forbi. Det er også mulig at okserein vil trekke høyere opp, noe som kan gi risiko få at rein faller utenfor bratte berg.

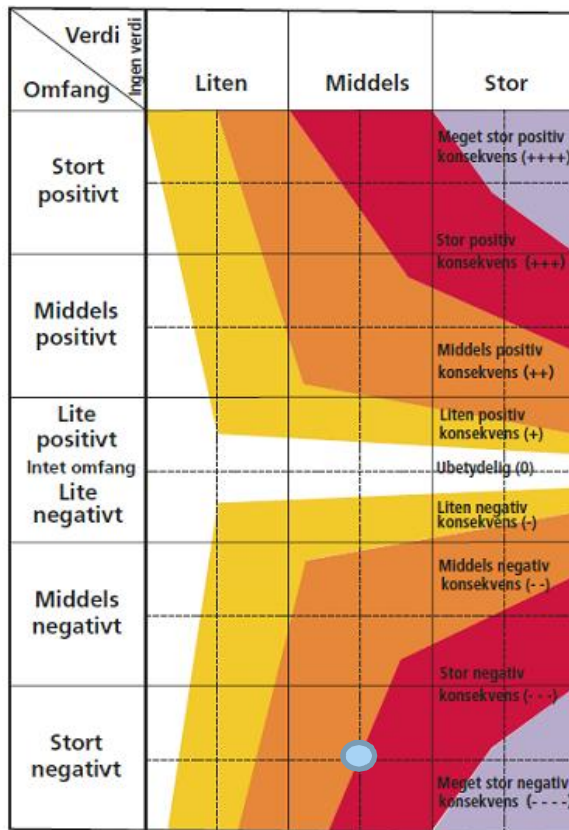
Den samlede belastningen av flere utbyggingstiltak over år er synliggjort i konsekvensutredningen i forbindelse med kommuneplanens arealdel for Storfjord (Asplan viak 2008), og vil gi negative konsekvenser. Utbygging på Nállvuohppi vil påvirke reindriftra og bidra til at samla negative konsekvenser øker, selv om det er vanskelig å anslå grad av samla konsekvenser.

Omfanget av planlagt reiselivsanlegg vil være svært negativt.

Verdien av området er middels og omfanget er svært negativt. Konsekvensen for reindriftra blir middels til stor negativ konsekvens. På konsekvensvifta synliggjøres dette i figur 18.

Plantiltaket gir middels til stor negativ konsekvens.

Figur 18: Konsekvensvifte som viser middels til stor negativ konsekvens

8.4 Usikkerhet

Det knytter seg usikkerhet til:

- Hvor mye ferdsel det kan bli fra reiselivsanlegget i Falsnesfjellet.
- Om reinen vil unnvike området, og i hvor stor grad.
- Om sesongen for frilftsaktivitet ved Nållovuohppi vil være sommer og høst og dermed virke mindre inn på reinbeitet i vinter- og vårsesongen.

9. AVBØTENDE OG KOMPENSERENDE TILTAK

Menneskelig aktivitet i et område virker mer forstyrrende på rein enn faste installasjoner. Det er derfor viktig å begrense menneskelig aktivitet i utredningsområdet i den perioden reinen skal bruke arealene.

- Redusere utbyggingsarealet oppover mot Falsnesfjellet, slik at nytt område med aktivitet reduseres i utstrekning om mulig.
- Redusere antall plasser for caravanoppstilling for om mulig å redusere aktivitet i fjellområdet.
- Ha kontakt med reinbeitedistriktet før og under utbyggingen, for å sikre at reindriften blir best mulig ivaretatt.

10. KILDER

10.1 Nettbaserte kilder

www.fylkesmannen.no
www.miljodirektoratet.no
www.kilden.no
www.senorge.no

10.2 Skriftlige kilder

Reindrifftsforvaltningen 2014, Ressursregnskap for reindrifftsnaeringen reindrifftsaret 2012/2013
Statens vegvesen 2014, Konsekvensanalyser, Håndbok V712, Veiledning
Asplan viak 2008, Konsekvensutredning reindrift ved revisjon av kommuneplanens arealdel, Storfjord kommune
Sametingets planveileder (2010)
Planprogram for privat detaljregulering, Reiselivsbygg på Nállovuohppi
Rambøll 2015, Detaljregulering av avfallsdeponi i Skibotn, Konsekvensutredning reindrift, Kommuneplanens arealdel for Storfjord kommune 2015-2027.

10.3 Muntlige kilder

Anna Lisa Båhl, Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistrikt
Karen Bål, leder Bassevuovdi/Helligskogen reinbeitedistriktet
Sigmund Seppola, tiltakshaver
Juha Seppola